

prameny: humanitární právo

1. Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z r.1949
  - o Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli
  - o Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři
  - o Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci
  - o Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války
2. Úmluva o zákazu vývoje, výroby a skladování bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o jejich likvidaci z r.1972
3. Dodatkové protokoly ke čtyřem Ženevským úmluvám z r.1977
  - o Dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů
  - o Dodatkový protokol o ochraně obětí konfliktů nemajících mezinárodní charakter
4. Úmluva o zákazu nebo omezení používání určitých druhů konvenčních zbraní, které mohou způsobit nadměrné utrpení nebo mít nerozlišující účinky z r.1980 a její protokoly:
5. Protokol (I) o zákazu používání výbušných zbraní s nedetekovatelnými střepinami
6. Protokol (II) o zákazu nebo omezení používání min a podobných prostředků
7. Protokol (III) o zákazu nebo omezení používání zápalných zbraní
8. Protokol (IV) o zákazu oslepujících laserových zbraní (z r.1995)
9. Úmluva o zákazu vývoje, výroby, skladování a užívání chemických zbraní a o jejich likvidaci z r.1993
10. Úmluva o zákazu používání, skladování, výroby a přesunu protipěchotních min a jejich likvidaci z r.1997
11. Římský statut mezinárodního trestního tribunálu OSN z r.1998
12. Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů z r.2000

CHARTA OSN

Článek 2

Organizace spojených národů a její členové, jdouce za cíli prohlášenými v článku 1, jsou povinni jednat podle těchto zásad:

1. Organizace je založena na zásadě svrchované rovnosti všech svých členů.
2. Všichni členové plní poctivě závazky, které převzali podle této Charty, aby si tak všichni společně zajistili práva a výhody z členství plynoucí.
3. Všichni členové řeší své mezinárodní spory pokojnými prostředky tak, aby ani mezinárodní mír a bezpečnost, ani spravedlnost nebyly ohrožovány.
4. Všichni členové se vystříhají ve svých mezinárodních stycích hrozby silou nebo použití síly jak proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, tak jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s cíli Organizace spojených národů.

KAPITOLA VII

AKCE PŘI OHROŽENÍ MÍRU, PORUŠENÍ MÍRU A ČINECH ÚTOČNÝCH

Článek 39

Rada bezpečnosti určí, zda došlo k ohrožení míru, porušení míru nebo útočnému činu, a doporučí nebo rozhodne, jaká opatření budou učiněna podle článku 41 a 42, aby byl udržen nebo obnoven mezinárodní mír a bezpečnost.

Článek 40

Aby předešla zhoršení situace, Rada bezpečnosti může, dříve než učiní doporučení nebo rozhodne o opatřeních stanovených v článku 39, vyzvat strany, o které jde, aby splnily taková zatímní opatření, jež považuje za nutná nebo žádoucí. Taková zatímní opatření nejsou na újmu práv, nároků nebo postavení stran, o které jde. Jestliže taková zatímní opatření nebudou splněna, Rada bezpečnosti k tomu náležitě přihlédne.

Článek 41

Rada bezpečnosti může rozhodnout, jakých opatření nezahrnujících užití ozbrojené síly má být použito, aby jejím rozhodnutím bylo dodáno účinnosti, a může vyzvat členy Organizace spojených národů, aby taková opatření provedli. Tato opatření mohou zahrnovat úplné nebo částečné přerušování hospodářských styků, spojů železničních, námořních, leteckých, poštovních, telegrafních, rádiových a jiných, jakož i přerušování styků diplomatických.

Článek 42

Má-li Rada bezpečnosti za to, že by opatření podle článku 41 nedostačovala anebo že se ukázala nedostatečnými, může podniknout takové akce leteckými, námořními nebo pozemními silami, jaké považuje za nutné k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti. Takové akce mohou zahrnovat demonstrace, blokádu a jiné operace leteckými, námořními nebo pozemními silami členů Organizace spojených národů.

Článek 53

1. Kde je to vhodné, použije Rada bezpečnosti takových oblastních dohod nebo orgánů pro donucovací akci pod svým vedením. Avšak žádná donucovací akce nebude podniknuta podle oblastních dohod nebo oblastními orgány bez zmocnění Rady bezpečnosti, ledaže jde o opatření proti některému nepřátelskému státu, blíže určenému v odstavci 2 tohoto článku, tak jak jsou předvídána podle článku 107 nebo v oblastních dohodách směřujících proti obnovení útočné politiky takového státu, dokud Organizace nebude na žádost příslušných vlád pověřena úkolem zabránit dalšímu útoku takového státu.

Článek 51

Žádné ustanovení této Charty neomezuje, v případě ozbrojeného útoku na některého člena Organizace spojených národů, přirozené právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti. Opatření učiněná členy při výkonu tohoto práva sebeobrany oznámí se ihned Radě bezpečnosti; nedotýkají se nikterak pravomoci a odpovědnosti Rady bezpečnosti, pokud jde o to, aby kdykoli podle této Charty podnikla takovou akci, jakou považuje za nutnou k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti.

Příloha 3 – Lidskoprávní úmluvy sepsané na půdě OSN a výbory k nim zřízené (stav k 8. 3. 2007)

úmluva/kontrolní orgán	podpis/vstup v platnost	smluvní strany	period. zprávy	indiv. stížnosti	vyšetřování	inspekce
Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace - Výbor pro odstranění všech forem rasové diskriminace	1965/1969	173	x	x		
Mezinárodní pakt o občanských a politických právech - Výbor pro lidská práva	1966/1976	160	x	x		
Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech - Výbor pro hospodářská, sociální a kulturní práva	1966/1976	155	x			
Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen - Výbor pro odstranění všech forem diskriminace žen	1979/1981	185	x	x	x	
Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání - Výbor proti mučení a jinému krutému, nelidskému...	1984/1987	144	x	x	x	x
Úmluva o právech dítěte - Výbor pro práva dítěte	1989/1990	193	x			
Úmluva o ochraně práv migrujících dělníků - Výbor pro ochranu práv migrujících dělníků	1990/2003	35	x	(x) ¹		

¹ Výbor bude oprávněn přijímat individuální stížnosti, jakmile 10 zemí přijme tuto proceduru v souladu s čl. 77 Úmluvy o ochraně práv migrujících dělníků.